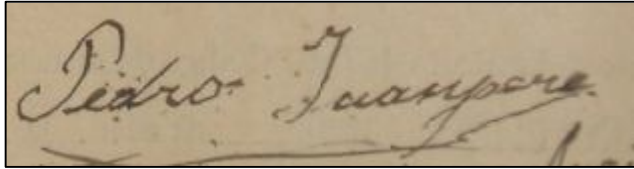

REPRESALIAT: Pere Juanpere Hinojosa¹ .

Nascut a Esparreguera el 24 de novembre² de 1909 i veí d'Olesa de Montserrat; fou empresonat el mes de novembre de 1939, acusat de delictes de rebel·lió militar; morí afusellat al Camp de la Bota, Barcelona, el dia 10 de maig de 1941.

Fill de Pere Juanpere Mateo i Marta Hinojosa. Afiliat a la CNT- FAI (sense cap càrrec) des de l'any 1931. Casat a

Olesa de Montserrat amb Josefa Grau Mateu. Es considerava laic. En esclatar la guerra, vivia a Olesa de Montserrat i treballava a la Colònia Sedó, a la secció del blanqueig³. Hi entrà a treballar el vuit de setembre de 1922 i fou donat de baixa el dia trenta de juny de 1938, quan s'incorporà al front com a voluntari i el destinaren als serveis auxiliars d'un batalló de rereguarda a Madrid. Romangué en aquesta ciutat fins al final de la guerra, on el van fer presoner. Més tard, però el van deixar anar perquè no tenia cap càrrec. Posteriorment va ser empresonat i condemnat a mort.

Els avis del Pere, en Mariano Juanpere Giné i Maria Mateo.
FONT: Arxiu familiar d'Antònia Juanpere.

¹ Document realitzat dins del projecte: *Memorial Democràtic del Baix Llobregat; de les experiències personals a l'èxit col·lectiu*. Entrevistadores: Joana Llordella i Blanca Mampel. Persones entrevistades: **Núria Juanpere**. 7 de juliol de 2009, Esparreguera. Transcriptora: Carme Valero. Durada de l'entrevista: 73 minuts .

Teresa Simó, 17 d'octubre de 2008, Esparreguera. Transcriptores: Joana Llordella i Blanca Mampel. Durada de l'entrevista: 1:01:44.

² Segons consta a l'informe de la Jefatura Superior de Policia de Barcelona, del 30 d'agost de 1940, la data de naixement és el 15 de novembre.

³ Dada extreta del Llistat dels treballadors de Can Sedó. Fons de l'Arxiu del Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa.

Fotografia del Pere Juanpere en una cursa de bicicletes. És presa davant del l'antic Patronat, al C/ Gran d'Esparreguera; és el segon de l'esquerra.
FONT: Arxiu familiar d'Antònia Juanpere.

Pere Juanpere Hinojosa i Josepa Grau Mateu el dia del seu casament.
FONT: Arxiu familiar d'Antònia Juanpere.

Del represaliat Pere Juanpere Hinojosa tenim informació del *Sumaríssim del Tribunal Militar Territorial Tercer. Capsa 746*. Número de localització: 13666. Jutjat Instructor de Sant Feliu de Llobregat. Sumaríssim d'urgència núm. 18875⁴. Rebel·lió militar. Aleshores el represaliat tenia 31 anys, era casat i jornaler.

Fou denunciat a Olesa de Montserrat, el 7 de novembre de 1939⁵, acusat de ser afiliat a la CNT - FAI abans de la guerra i de participar en vagues i moviments marxistes que tingueren lloc a Olesa de Montserrat. Se l'acusava que a l'inici de la guerra intervingué en escorcolls a casa dels Srs. Casas i Matas i en l'incendi i destrucció de l'església. Segons aquest Sumaríssim, participà en detencions i assassinats, entre ells el del capellà d'Olesa de Montserrat. Seguint el mateix document, se l'acusa que actuava en companyia dels "Rajolers" (*Joaquim i Jaume Grau Mateo*), cunyats seus. En ser detinguda la seva sogra, la "Rajolera", se li incautà una ràdio, propietat de l'acusat, des d'on escoltaven notícies marxistes que després propagaven –això segons el mateix sumari.

El detingut reconegué que estava afiliat a Esquerra Republicana i a la CNT-FAI des de l'any 1932 fins al final de la guerra, però no reconegué cap altra acusació. El Consell de guerra s'instruí a Terrassa, el 24 de juliol de 1940⁶. Condemnat a pena de mort i afusellat al Camp de la Bota a les 5h del dia 10 de maig de 1941.

El Pere era un germà del Mariano Juanpere, republicà que va ser comissari polític durant la guerra –aquest morí a causa dels maltractaments quan fou empresonat–, i també tenia una germana de pare, la Núria, la persona que ens ha servit de testimoni. El pare d'ells també era republicà. Aquest es va casar dues vegades; la primera esposa, la mare del Pere, morí a causa de la tuberculosi. En quedar viudo, es tornà a casar i amb aquesta segona esposa va tenir cinc fills, entre ells la nostra testimoni.

⁴ A l'acta del Consell de guerra consta com a causa 11873.

⁵ Segons la Jefatura Superior de Policia de Barcelona, en un registre d'identificació adreçada al Director General de Seguridad de Madrid, amb data del 9 d'agost de 1940, el Pere fou condemnat primerament a 30 anys de presó per "auxilio de la rebelión".

⁶ Consell de Guerra Permanent número 1 de Terrassa a l'Escola Industrial. President: Comandant Antoni Palau Muñoz. Secretari: Angel Ballbé Sallent. Causa 11873

Fotografia del germans Juanpere amb el seu equip de futbol. El tercer per l'esquerre és el Pere i el segon per la dreta el Mariano. FONT: Arxiu familiar d'Antònia Juanpere.

Tota la seva família eren d'esquerres, i ell i el seu germà Mariano van ajudar en la construcció de l'Ateneu d'Esparreguera.

Na Jacoba i Marta Hinojosa, germanes de Dámaso Hinojosa amb la família Juanpere.
FONT: Arxiu familiar d'Antònia Juanpere.

Estava emparentat amb Manuela Hinojosa, filla del Damàs Hinojosa, sindicalista mort per la Guàrdia Civil a Esparreguera, l'any 1933. A continuació passem a relatar el fets que van commoure la vila d'Esparreguera el maig de 1933⁷.

Com a conseqüència de la confrontació entre els sindicats de La Unió i l'Autònom, es produïen una sèrie de disturbis a causa de la suspensió de feina i sou a dues obreres de Can Sedó, durant vuit dies. La treballadora del Sindicat Únic no acceptà la sanció i, com a conseqüència, el Sr. Sedó tancà la fàbrica per por dels possibles disturbis. Aquesta situació provocà que el governador, Sr. Ametlla, clausurés el Sindicat Únic de Treballadors. La Guàrdia Civil, seguint les ordres de governació, va fer tancar la fàbrica. A continuació es produí una manifestació de treballadors i treballadores on morí Damàs Hinojosa, després de rebre un cop al cap per part d'un guàrdia civil. Després d'aquests fets, el governador va fer clausurar també el Sindicat Autònom.

Dies més tard, l'alcalde Sr. Salvador Cortada va fugir del poble i va abandonar l'alcaldia en veure's amenaçat per un grup nombrós de vilatans per considerar-lo culpable de la mort de Damàs. Al cap de vuit dies, l'alcalde retornà a Esparreguera, es tancà a casa seva però no va dimitir. Fou aleshores que l'alcalde accidental demanà la seva dimissió en una carta adreçada a l'Honorable Conseller de Governació de Catalunya⁸.

⁷ Per ampliar aquest tema es pot consultar "La Publicitat", 3 de maig de 1933, pàg. 3 i el diari "La Vanguardia" de dia 3 de maig de 1933, pàg. 8.

⁸ Carta de l'alcalde accidental adreçada a l'Honorable Conseller de Governació de Catalunya, el dia 19 de maig de 1933. Font: AHME.

AJUNTAMENT D'ESPARREGUERA

N.º _____

Alcaldia

Honorable Sr.:

Desde el dia primer del corrent mes, aquest Ajuntament es trova amb una situació tant anòmala, tant fòra de la Llei, que ens veiem obligats a sotmetre el cas a S. E. perquè hi dongui la solució més adequada.

A partir d'aqueix dia primer de maig, l'Alcalde d'aquesta vila, En Salvador Cobrada Mir, davant de l'actitud d'una part molt nombrosa del poble que el volia agredir per considerar-lo responsable d'uns fets ocorreguts que ocasionaren la mort d'un home, es veié obligat a fugir abandonant l'Alcaldia sense fer-ne entrega a ningú. Passats vuit dies, l'Alcalde retornà a la vila, però sense fer-se càrrec de l'Alcaldia, i lo que es més greu, sense donar cap disculpa, sense demanar llicència, sense dimitir. S'ha tancat a casa seva i això es tot.

Com es llògic, davant de l'absència de l'Alcalde, es feu càrrec de l'Alcaldia el que signa, com a Primer Tinent d'Alcalde, però això no es una situació legal i per lo tant cal cercar-hi una solució immediata que ens col.loqui a tots dintre de la Llei. O bé pren possessió del càrrec l'Alcalde en propietat o de lo contrari se l'ha d'obligar a dimitir. Obligar-lo a que prengui possessió és un perill greu per la tranquil·litat i la pau de

la vila, ja que té, dissortadament, el poble revoltat contra éll i estem segurs de que es produirien esdeveniments que després tots -- i éll el primer -- hauriem de lamentar. Per això creiem que lo més pertinent es la dimissió o bé la suspensió decretada per S. E. per abandó del càrrec. Es clar que atenent-se a la Llei lo que procediria fóra portar-lo als Tribunals, però això, d'arribar-shi, fóra un motiu més d'excitació envers éll i, per humanitat, cal evitar-ho.

No obstant, S. E., amb millor criteri, ajustant-se a la Llei i tenint en compte tots els antecedents, sabrà donar-li la solució que més en justícia procedeixi.

Visqui málts anys.

Esparreguera, 19 de maig de 1933.

L'Alcalde accidental,

Honorable Conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya.

BARCELONA.

Carta de l'Alcalde accidental d'Esparreguera, del dia 19 de maig de 1933, dirigida al Conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya, on li comunica que la població d'Esparreguera es troba sense alcalde. Font: AMES.

Enterrament de Damaso Hinojosa, maig de 1933 Font: AMES.

Acabada la guerra el pare del Pere es va quedar a Esparreguera i no es va exiliar, però va patir repressió. Segons la seva filla, un dia la Guàrdia Civil el va apallissar molt ja que volien que no pogués anar a treballar perquè així l'acomiadarien. Malgrat tot, l'home va poder anar-hi i va haver de suportar l'escarni de molts treballadors. Posteriorment va haver de marxar a treballar a Montmeló.

Els nostres testimonis

Núria Juanpere Roselló

La Núria Juanpere Roselló és germana dels represaliats Mariano Juanpere (1913-03-18) , Pere Juanpere Hinojosa (1909-1941) i Balbina Juanpere Hinojosa. Va néixer el 20 de febrer de 1921, (en un altre document⁹ hem trobat el dia 2 de gener de 1921), a Esparreguera, concretament al carrer Montserrat.

Va començar a treballar a Can Sedó el 13 de juliol de 1937, primer d'aprenent i després de teixidora. Quan va acabar la guerra, s'exilià a França¹⁰.

El seu pare, Pere Juanpere Mateo, també republicà, es va casar dues vegades; amb la primera esposa va tenir tres fills, el Pere, que el van afusellar, una noia i el Mariano, que va morir de malaltia a causa dels maltractes soferts a la presó Model, segons ens declarà la Núria, tot i que una altra testimoni, la Teresa Simó, diu que no fou així.

Teresa Simó i Romeu

La Teresa Simó i Romeu va néixer el 25 de desembre de 1919, a Segrià de les Garrigues (Lleida) i, quan tenia 8 anys, després de la mort del seu pare, va anar a viure a Esparreguera. Va anar a l'escola de les monges, per poc temps, per això no sabia escriure, encara que ens digué que sabia llegir el català, el castellà i el francès. El francès diu que el va aprendre llegint el llibre de l'Antònia Galceran, la filla de l'alcalde republicà esparreguerí exiliat a França, amb qui mantingué, ella i el seu espòs, en Francesc Closas, una fidel amistat.

Va anar a treballar a la casa de la família coneguda amb el motiu de Santa Cecília (a la plaça Sant Magí) i, més tard, com que durant la guerra van tancar Santa Cecília –un Restaurant proper a la badia de Montserrat–, treballà a la fàbrica, a Can Sedó, durant la col·lectivització, i es va afiliar a la CNT.

Treballà als telers de can Sedó i vivia amb la mare, el padastre i la seva germana Dolores. Abans, però, anava a cosir a ca la Simona i a fer feines per les cases.

Quan començà la Guerra Civil tenia 16 anys. Als 16 anys també va començar a festejar amb el Mariano Juanpere Hinojosa, que va marxar a la guerra, el van empresonar a Barcelona on va caure malalt de tuberculosi.

Més tard, quan morí el Mariano, començà a festejar amb un company de presó d'aquest, el Francesc Closes, perquè el Mariano li havia aconsellat que es casés amb ella.

⁹ Llistat dels treballadors de Can Sedó. Fons de l'Arxiu del Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa.

¹⁰ Per obtenir més informació vegeu el document de la Núria Juanpere Roselló, represaliada.

Li escrivia cartes al Francesc Closes, quan estava empresonat, de fet, les cartes les dictava al seu cunyat, Miquel Llordella, perquè, com hem dit, ella no sabia escriure.

La Teresa fou afiliada a la CNT, però no queda clara la seva militància en cap moment, en tot cas "ho fou perquè ho havia de ser". El que sí queden clares són les seves idees antifranyquistes. Va morir el 9 d'octubre de l'any 2012.